

čila §. 10 „osebne stvari“ (por. posl. Grasselli). — Posl. Grasselli poroča nadalje o §. 11 deželnoobdorskega letnega poročila „različne reči“ in predlaga: 1.) Deželni odbor se pooblašča, da skrbi za primerno udeležbo dežele kranjske pri posvetovanji zaradi jednotnega postopanja gledé deželne statistike tudi še zanaprej. 2.) Deželnemu odboru se naroča, da naprosi c. kr. vlado, naj ukrene, da bo c. kr. statistični centralni komisijon statistični material vseh dežel jednotno obdeloval in redno objavljaj v posebni zbirki na državni trošek. 3.) §. 11. letnega poročila deželnega odbora se vzame odobruje na znanje. Posl. Hribar obžaluje, da se ministerstvo ni oziralo na deželnega odbora prošnjo, da bi se bili napravili na poštnem in telegrafskem poslopi v Trstu tudi slovenski napisi. — Posl. Murnik predlaga, naj se prošnje, ki se še doposlale dež zboru, odstopijo deželnemu odboru v primerno rešitev. — Se vsprejme.

V štirinajsti seji dne 14. febr. odgovarja dež. predsednik baron Hein na dr. Žitnikovo interpelacijo glede občinskih volitev v Tržiči: „V seji visokega deželnega zbora dne 22. januarja t. l. so gospodje dr. Ignacij Žitnik in tovariši glede na izvršbo dne 27. junija 1894. leta v Tržiči izvršene volitve občinskega zastopa in z ozirom na več ugovorov zoper novo volitev, ki se je v isti občini izvršila dne 30. oktobra 1894. l. stavili naslednjo vprašanje: „Ali je visoka c. kr. vlada pripravljena skrbeti za to, da se bodo nove občinske volitve v Tržiči vršile pod objektivnim vodstvom in z vednim ozirom na zakonite predpise, in v ta namen osobito na podlagi §. 98. občinskega reda vodstvo volitev odvzeti sedanjemu županu Antonu Globotschniggu, a je izročiti drugemu zanesljivemu organu?“ Čast mi je na to vprašanje odgovoriti tako: Pri deželni vladi dospeli ugovori zoper občinsko volitev, izvršeno dne 30. oktobra 1894. leta v Tržiči, in vsi volitveni uradni spisi so se po dokončanju precej razsežnih poznejših poizvedeb natančno presodili, in ta presoja je pokazala potrebo to volitev ovreči, ter na podstavi novega volilnega pripravljalnega postopanja novo volitev ukazati. Dotična razsodba je bila dne 11. februarija t. l. pod št. 866 izdana. Dasiravno se je morala tudi ta volitev razveljaviti, vendar je na drugi strani presoja volitvenih uradnih spisov pokazala, da se pri isti niso pripetili nobeni bistveno drugačni pogreški nego takšni, kakoršni se skoraj povsod pri občinskih volitvah na Kranjskem dogajajo, zlasti tedaj, kadar, kakor je bilo to tudi v Tržiči, jako strasten stankarski boj provzroči različne vmesne prigodke in sproži večkrat jako subtilna pravna vprašanja, katera more volilna komisija toliko menj vselej prav razsoditi, ker bi moralo daljše popolnoma korenito posvetovanje voljenje neizmerno zakasniti. Zatorej za zdaj ni nobenega zakonitega razloga, da bi za predstoječo novo volitev že zdaj nastopilo izjemno določilo §. 98. občinskega reda. Uporaba tega zakonskega določila vrhu tega v sedanjem stadiju stvari že iz tega razloga ni dopustna, ker bi se moral po besedilu onega zakonovega mesta poprej pozvati občinski odbor, naj ukrene potresno od pomoč, takšen poziv da se do se doslej ni izdal. Ker pa je opravilna doba občinskega zastopa v Tržiči že pretekla, bode deželna vlada poskrbela za to, da se nova volitev izvrši z vsem možnim pospešilom in z najpopolnejšo objektivnostjo; ko bi se pri tem pokazalo, da so najprej v izvršitev postavljeni organi krivi, da se volitev zavlačuje, potem se bode seveda v zmislu §. 98. občinskega reda ukrenilo, kar je treba, da se volitev kar najhitreje izvrši. Preostaje mi še povrniti se do naslednjih besed interpelacije. V tej interpelaciji stoji: „Da s to nasprotno stranko c. kr. okrajni glavar dr. Gstettenhofer živo simpatizuje, dokazuje njegovo poseganje v volilno agitacijo, katero je bilo predmet interpelaciji poslancev Kušar in tovarišev do nje ekselence ministra za notranja dela v državnozbornski seji dne 17. decembra 1894. leta.“ Na to mi je čast odgovoriti, da so trditve le dokazane, kadar jih potrdijo dejanski dogodki, interpelacije pa so vprašanja in

ravno kot vprašanja ne morejo biti dokazi. Žal mi je, da mi ni možno spuščati se v dejanske dogodke, ker bi s tem predsegel interpelacijskemu odgovoru po Njegovi prevzvišenosti gospodu ministru za notranje stvari.“ Na interpelacijo posl. Kersnika glede „Slovenčevega“ napada na notarijat odgovarja baron Hein: „Gospodje deželni poslanci Janko Kersnik in tovariši so v seji visokega deželnega zbora dne 29. januarja t. l., oziraje se na neki v 10. številki časopisa „Slovenec“ z dne 12. januarja 1895. l. objavljeni članek na vlado stavili naslednje vprašanje: „Hoče li visoka c. kr. vlada potrebno ukreniti, da se tako hujskanje in sejanje sovraštva do stanu c. kr. notarjev v obče in posebe kot cesarskih kraljevih državnih funkcionarjev v naši deželi za bodoče prepreči? Čast mi je na to interpelacijo odgovoriti, da se v omenjenem članku ni moglo spoznati kazenski zakon žaleče grdenje notarskega stanu, ker so v tem članku obseženi res da jako hudi napadi, naperjeni zoper posamezne k temu stanu spadajoče osebe, in zatoraj ne dopuščajo subsumiranja pod §. 302. kaz. zak. V kolikor se pa v tem članku obsežene izpeljave tičejo državne naprave notarijata, iste same na sebi ne morejo spadati pod navedeno mesto zakona; čin v § 65 kaz. zak. opisanega kaznivega dejanja se pa v teh izpeljavah še ni mogel spoznati. Gotovo pa bode državna uprava v vseh tistih slučajih, v katerih so dani zakoniki predpogoji, po svoji dolžnosti uporabila tista zakonita določila, katera so primerna konkretnemu posameznemu slučaju; in na ta način notarskemu stanu ne odtegnila tistega državnega varstva, katerega je ta stan, kakor vsak drugi, v državi zahtevati opravičen.“ Posl. Stegnar poroča o letnega poročila §. 7. „Deželni muzej“ in predlaga: 1.) Po dražbi izvršeni nakup zbirke metuljev iz Franc Mikličeve zapuščine za 100 gld. in nakup Valentin Plemelovega herbarija z omaro vred za 150 gld. in nekaj knjig za 18 gld. 60 kr., torej v skupnem znesku za 268 gld. 60 kr. se odobri in vzame na znanje. 2.) Kranjski hranilnici, ki je na prošnjo muzejskega vodstva podarila 100 gld., da se je nakupil herbarij tajnocvetk od prof. Vossa, dalje za 150 gld. od iste podarjenih v svrhu pomnožitve živalske zbirke izreka tudi zbornica svojo toplo zahvalo. 3.) Drugim mnogoštevilnim dobrotnikom, ki so podpirali Rudolfinum z raznimi in celo dragoce-nimi darili, bodi izrečeno najtoplejše hvaležno priznanje z iskreno željo, da bi se tudi v bodočnost dobrohotno ozirali na potrebe našega deželnega muzeja. 4.) Deželnemu odboru se naroča, da svojo pozornost obrne na skorejšno dovršitev inventarizovanja vseh zbirk, posebno pa numizmatične zbirke, ki reprezentuje glede na zlate denarje veliko vrednost. 5.) Vse druge marg. številke §. 7. lit. C., vzamejo se na znanje. Posl. dr. Tavčar strogo kritikuje sedanje razmere v muzeji posebno samovoljno ravnanje kustoza Müllnerja. Posl. dr. Papež pojasni nekatere razmere, v vsem se pa pridružuje trditvam posl. dr. Tavčarja. Posl. baron Schwegel popolnoma pritruje posl. dr. Tavčarju. Posl. Stegnar kot poročevalec priporoča svoje predloge in prizna karanja vredno postopanje knstozovo. Predlogi se na to sprejmo. —

(Konec te seje prihodnjič.)

— † **Nadvojvoda Albreht.** Pogreb visokega pokojnika vršil se je dne 26. febr. ob 3. uri popoldne na Dunaji z največjim sijajem. Po cestah, kjer je šel pogreb, stale so nebrojne množice ljudstva. Zatrjuje se, da toliko gnječe še ni bilo na Dunaji in sodi se, da je bilo do 400.000 gledalcev. Prodajalnice so bile zaprte in črno preprežene ulične svetilnice bile so prižgane. Vojaštvu je zapovedoval general konjice baron Appel. V vsem je bilo postavljenih 39 bataljonov in 7 eskadronov vojakov. Pogreba so se udeležili: Nj. Veličanstvo pre-svitli cesar z vsemi člani Najvišje cesarske hiše, dalje nemški cesar Viljem II., vojvoda Aosta, kot zastopnik laškega kralja, veliki knez Vladimir ruski in zastopniki raznih drugih kralje-

stev. Truplo visokega pokojnika je blagoslovil v kapucinski cerkvi kardinal-knez nadškof dr. Gruscha, na kar so položili visoko truplo k večnemu počitku. — Nemški cesar je pustil položiti na rakev visokega pokojnika posebno dragocen venec. — Presvitli cesar je izdal posebno armadno povelje povodom smrti nadvojvode Albrehta, v katerem mej drugim določa, da nosijo pešpolk št. 44., dragonski polk št. 9. in korni artilerijski polk št. 5 za večne čase ime „feldmaršal nadvojvoda Albreht“. in pa nastopno lastnoročno pismo do ministerskega predsednika: „Ljubi knez Windischgrätz! Z žalostjo napolnjeni bili so poslednji prošli dnovi, z žalostjo vsled nepozabne izgube, katero je zadela Moja hiša in vso državo s smrtjo Mojega ljubljeneega strijca nadvojvode Albrehta. Blagodejno so Mi olajševale veliko boleost mnogobrojne izjave sožalja in lojalnosti, katere so Mi došle tem povodom od posamičnikov in od najrazličnejših korporacij na povzvišen način. Pokojniku, njegove neminljive zasluge v vojni, vedno iskreno čuteče domoljubje, vzgledna službena gorečnost in neizerpljivo dobrotvornost zagotavljajo v vseh deželah in v vseh slojevih prebivalstva slaven in časten spomin, izjave odkritosrčne žalosti so pa častiljive za vse, ki so se jih udeležili. Globoko ganjen po novih dokazih sočutja in udanosti, s katero Moji zvesti narodi spremljajo veselje in gorje Mojega doma, moram za to vsem izreči najiskrejšo zahvalo in Vam naročamo, da to občno daste na znanje. Na Dunaju dne 27 februvarija 1895. Fran Josip I r“ — Trgovske in obrtniške zbornice predsednik g. Ivan Perdan, se je v svoji zadnji zbornični seji s toplimi besedami spominjal umrlega plemenitega in hrabrega vojskovodje nadvojvode Albrehta kot še posebnega pospešitelja industrije — Tukajšnje vojaštvo je minoli terek dopoldan imelo slovesno črno sv. mašo v nunski cerkvi — Tudi tukajšnje šole so se s sv. mašami spominjale visokega pokojnika.

— **Sedemdesetletnica.** Gosp Ivan Navratil, slovenski pisatelj, starosta slovenskega kluba na Dunaji, predsednik „podpornega društva za slov. velikošolce na Dunaji“, c. kr. ravn. predstojnik pri najvišjem sodišču itd. bode 4 marca t. l. v Slovanski Besedi na Dunaju I. Wallnerstrasse 2 — slavil svojo sedemdesetletnico. Iz posebne prijaznosti bodo sodelovali: gospica Minka Hesslerjeva, g Vekoslav Vavpotič in gg. pevci slav. akad. društva „Slovenija“. Gosp dr. M Murko bo govoril slavnostni govor. V vspredu so skladbe: A. Försterja, dr. G. Ipavca, dra. B. Ipavca, A. Nedveda, H. Volariča, V. Vavpotiča, H. Sattnerja. Slavnost priredi slov. klub. Začetek točno ob osmih zvečer.

— **Državnozborska volitev na Dolenjskem.** Pri državnozborski volitvi v skupini dolenjskih mest, ki se je vršila dne 25. febr. oddan je bil 601 glas. Od teh je dobil dež. poslanec in okr. sodnik g. Fr. Višnikar 395, profesor g. Tomo Zupan 193 in g. grof Margheri 13 glasov. Izvoljen je torej g. Višnikar državnim poslancem. Razmerje glasov je bilo nastopno: Krško (volilcev 78) oddanih glasov 58, za Višnikarja 4, Zupana 53, grof Margherija 1. Kostanjevica (43 volilcev) oddanih glasov 21, za Zupana 9, grof Margherija 12, 6 listkov je bilo praznih. Kočevje (126 volilcev) oddanih glasov 93, za Višnikarja 86, Zupana 7. Ribnica (98 volilcev) oddanih glasov 75, za Višnikarja 61, Zupana 14. Novo mesto (196 volilcev) oddanih glasov 136, za Višnikarja 75, Zupana 61. Metlika (142 volilcev) oddanih glasov 115, za Višnikarja 101, Zupana 14. Črnomelj (97 volilcev) oddanih glasov 91, za Višnikarja 56, Zupana 35. Višnja gora (21 volilcev) oddanih glasov 12 za Višnikarja.

— **Za trsno in sadjarsko napravo v Metliki** dovolilo je poljedelsko ministerstvo 300 gl. podpore.

— **Pomiloščenje kaznjencev.** Presvitli cesar je spregledal 55 kaznjencev ostalo kazen. Mej temi pomiloščenci so 4 kaznjenci v tukajšnji moški kaznilnici na Gradu in v Begunjah na Gorenjskem sta bili pomiloščeni 2 kaznjenci.

— **Pazite na otroke!** V nedeljo dne 17. febr. šla je gospodinja Helena Grebenc z Vrbovega h krščanskemu nauku v Trnovo in prepustila svoje tri otroke svoji tašči v varstvo. Ta je šla k sosedu in mej tem časom se je ednemu otroku vnela pri ognjišču obleka in se je opeknel tako močno, da je še isti večer umrl.

— **Utonil** je dne 21. febr. po noči v Kolpi učitelj in voditelj ljudske šole v Fari v kočevskem okraju, France Sever. Nesrečnež je bil močno kratkoviden in je v temni noči domogrede zašel v Kolpo.

— **Nesreča.** Dne 22. febr. ponesrečil je posestnikov sin Janez Kos iz Jesenic v krškem okraju. Vlekel je močno naložene sani, je iz svoje neprevidnosti pal pod nje, kjer so ga ubile.

— **Zmrznil** je dne 22. febr. 55letni posestnik Jožef Mrežar iz Čimarna v krškem okraju. Šel je močno pijan iz Jelovega domov, a je na poti obstal in zmrznil.

— **Pogorela** je v noči od 22. na 23. febr. t. l. občinska ubožna hiša na Jesenicah na Gorenjskem.

Ropi v Ameriki.

Štirje našemljeni lopovi so po noči napali ekspresni vlak Achison, Topeka in Santa Fé železnice. Oropanje ekspresnega voza se jim ni posrečilo, zato so pa „obrali“ potnike. Napad so izvršili v Reno County, miljo zapadno od postaje Sylvia. Na samotnem kraju v gorovji so dali lopovi z rudečo svetilnico znak, kar pomenja po navadi nesrečo. Iz goščave so skočili lopovi s puškami v rokah, dva na strojevodjo in kurilca, ostala dva sta pa napala ekspresni voz, ali slušabnik ga ni hotel odpreti. Odpravila sta se potem na potnike, kateri so jim dali listnice in druge vrednostne stvari, potem pa se zgubili v goščavi gorovja.

V poslopje postaje v Elmors na progi Denver in Rio Grande železnice, je bil napaden telegrafist F. Cole in njegov prednik J. Mc. Cormack po lopovih, kateri so zahtevali, da jim uročita blagajnico. Mc Cormack je posegel po revolver, ali bil v prsa ustreljen, med tem pa je Cole potegnil revolver in večkrat ustrelil, toda ni nikogar zadel. Lopovi so zbežali ali brez plena.

Pet našemljenih roparjev je v Milanu v Ameriki zjutraj udrlo v Lockwood banko, razbili so blagajnico in jo oropali, plen znaša 30.000 dolarjev. Roparji so streljali na blagajnika, a blagajnik na nje, vendar ni bil nihče zadet. Oboroženi ljudje so zasledovali roparje, kateri so bežali proti Sandusky in dva vjeli, upajo pa še ostale tri zasačiti.

V Binghamtonu sta dva našemljena roparja po noči s smodnikom razbila blagajnico v prodajalnici Bascher in sin v Vestal Centre, N. Y. ter uplanila 150 dolarjev. Vsled razpoka prihiel je Bachter v prodajalnico ali jeden roparjev mu je nastavil revolver in mu pretil, da ga ustrelji, ako ne bode miren, drugi ropar pa je prerezal žico telefona in na to sta oba ubežala.

— **Kopališče pogorelo.** V Arkanzasu v Ameriki je pogorelo kopališče Hosoiings. Nad 100 hiš, mej njimi več hotelov je pogorelo. Peto seb je zgubilo življenje in več se močno poškodovalo.